

317460 с.Злинка,
Маловисківського району,
Кіровоградської обл.
СТЕПАНЕНКО М.П.

СПОГАДАМИ ПРО ГОЛОД 33-ГО ДІЛИТЬСЯ
МАРІЯ ПЕТРІВНА СТЕПАНЕНКО
/с.Злинка, Маловисківського р-ну. Кіровоградської області.

В голодовку тридцять третього мені було 13 років. Тоді сім'я наша складалася з п'яти чоловік: батько, мати, сестра Ганна, брат Іван і я. Старші сестри вже мали свої сім'ї і жили окремо. Батька нашого вважали середняком.

Коли почали організовувати в селі колгоспи, батькове середняцьке господарство було пограбоване доценту, вимитене до зернини. Сам батько не витримавши погроз і жорстокості місцевої влади, відмовився вступати в колгосп і щоб уникнути висилки, якою йому погрожували, втік з села разом Ганною і Іваном. Надіявся, що влада не зачепить матері з малою дочкою, але зачепила, не залишила матір без «уваги». Вдерлося на подвір'я активісти, розметали хлів та інші надвірні будови і пригрозили матері: «Якщо в найближчий строк не здав стільки-то пудів пшениці, стільки-то кг м'яса, то допру тобі не минути.» Але здавати вже було нічого, самим небуло чого їсти. За невиконання податку восени 32-го року маму заарештували і я залишилася сама в порожній холодній хаті. Щодня я бігала в центр села до тюрми напівроздягнутою, бо активісти забрали навіть мій одяг. Годинами простоювала біля тюрми в надії побачити маму, іноді мамі вдавалося умовити тюремне начальство і мене пропускали до мами. І мама довго обливала мене гарячими сльозами зігрівала мене теплом свого тіла. Наплакавшись досхочу, просила маму, щоб вона взяла мене з собою в тюрму. Як же плакала я, коли одного дня вже не застала маму в тюрмі. Вирок суду був нечувано жорстокий – 25 років тюрми! Спочатку мама писала мені з Томська, а потім листи вже не доходили, бо помінялась область і район. Мама думала, що ми вже всі померли і, звільнившись через чотири роки по Касаційному листу, додому не поверталася. А коли один лист якимось чудом потрапив до мене, радості моєї не було меж. Як я пережила ту страшну голодну і холодну зиму, як залишилася живою й досі дивуюся. Найстарша моя сестра жила всього через кілька хат від батькової, але про мене й не згадувала.